voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 26 juni 2023

Onderwerp	Voortgang uitvoering Integraal Zorgakkoord (IZA)
Versienummer	V1.1

Portefeuillehouder	D.S. de Jong
Informant	T. van Overmeir / R. Hooijer
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	038 498
Email	T.van.overmeir@zwolle.nl / R.Hooijer@zwolle.nl

Bijlagen	1. Regiobeeld IZA IJssel Vecht

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De activiteiten om te komen tot een goede samenwerking in de regio voor de uitvoering van het Integraal Zorgakkoord (IZA);

2. Het Regiobeeld IZA IJssel Vecht dat op 1 juli 2023 is gepubliceerd.

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De ondersteuning en zorg aan kwetsbare inwoners valt onder verantwoordelijkheid van zowel het sociaal domein als het zorgdomein. Samenwerking tussen deze domeinen is daarom essentieel. Echter, deze samenwerking staat onder druk door maatschappelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt in de zorgsector. Om de zorg beter te organiseren en de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid te verbeteren, zijn er akkoorden gesloten, waaronder het Integraal Zorgakkoord (IZA) die inzetten op een betere samenwerking tussen gemeenten, zorgverzekeraars en zorgaanbieders, zowel lokaal als regionaal. Daarin wordt ook naar een andere verdeling van rollen en taken tussen het zorgdomein en het gemeentelijk domein toegewerkt. Er wordt veel nadruk gelegd op het bieden van ondersteuning en zorg aan kwetsbare inwoners in de wijk, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en participeren in de samenleving.

Voor gemeenten is het IZA van groot belang, omdat zij verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet. Het akkoord biedt een kader voor samenwerking tussen gemeenten en andere zorgpartijen in de regio, waarbij het doel is om de zorg en ondersteuning voor kwetsbare groepen beter op elkaar af te stemmen en te integreren. Het akkoord omvat een groot aantal afspraken die gemeentelijke inzet en verantwoordelijkheid betreffen, zoals preventie, het opzetten van een regionale preventie-infrastructuur en het verbeteren van de samenwerking tussen de eerstelijnszorg en het sociaal domein. Dit vraagt om een andere manier van samenwerking en afstemming in de regio.
Het regionale aspect is van groot belang, omdat bepaalde (preventieve) voorzieningen en specialistische zorg niet altijd lokaal beschikbaar zijn en ook niet efficiënt/ effectief op lokaal niveau georganiseerd kunnen worden. Daarom is het belangrijk dat gemeenten regionaal samenwerken om de beschikbaarheid en toegankelijkheid van deze voorzieningen te waarborgen.
Om inzicht te krijgen in de belangrijkste opgaven in de regio is in het IZA opgenomen dat de regionale partijen (gemeenten, zorgverzekeraar, zorgpartijen, inwoners) gezamenlijk een Regiobeeld en Regioplan opstellen.

Het doel van deze nota is u te informeren over de voortgang en ontwikkelingen in de regio om te komen tot een goede afstemming en samenwerking om de doelen uit het IZA te realiseren.

Kernboodschap
In het IZA is afgesproken dat regionale partijen een regiobeeld opstellen, waarin plannen en afspraken voor de regio worden gemaakt. De marktleider zorgverzekeraar (in IJssel Vecht is dat Zilveren Kruis) en de aangewezen gemeente (Zwolle) nemen het initiatief om tot een regiobeeld te komen. In opdracht van de IJssel Vecht gemeenten en Zilveren Kruis heeft Proscoop in nauwe samenwerking met de GGD het regiobeeld opgesteld. Inwoners zijn betrokken via het Inwonerberaad onder leiding van Zorgbelang. Op 1 juli 2023 is het Regiobeeld IJssel Vecht gepubliceerd.

Afgelopen periode is hard gewerkt in de regio om de benodigde randvoorwaarden en structuur voor samenwerking te creëren, zoals het ondertekenen van het mandaatbesluit en de governance overeenkomst IZA. Het mandaatbesluit regelt een aantal zaken die vanuit het IZA nodig zijn, namelijk welke gemeente de ‘aangewezen gemeente' is in de regio. De aangewezen gemeente vraagt de SPUK IZA aan voor de regio en is bevoegd om bijv. overeenkomsten te sluiten voor de uitvoering en coördinatie van de IZA doelen. Voor onze regio is Zwolle de aangewezen gemeente.

De governance overeenkomst beschrijft o.a. hoe de samenwerking en afstemming in de regio rond het Integraal Zorgakkoord is geregeld en welke taken, rollen en bevoegdheden de verschillende overleggen hebben. De governance overeenkomst is op 22 juni 2023 ondertekend door de IJssel Vecht gemeenten.

Toelichting

Regiobeeld IZA IJssel Vecht
Op 1 juli 2023 is het Regiobeeld IZA IJssel Vecht gepubliceerd (Regiobeelden (dejuistezorgopdejuisteplek.nl). Het Regiobeeld geeft inzicht in enerzijds de capaciteit en prestaties van de gezondheidszorg in de regio en anderzijds de prognoses en ontwikkelingen in zorgbehoefte en andere relevante aspecten van inwoners. Op basis van het regiobeeld stellen de regionale zorgpartijen een regioplan op.

Het overall beeld is dat de regio IJssel-Vecht op de meeste thema's niet veel afwijkt van het landelijke gemiddelde. Er speelt veelal dezelfde problematiek als in de rest van Nederland.
De vergrijzing in deze regio zal naar verwachting sterker toenemen dan gemiddeld, wat zal leiden tot een grotere zorgvraag. Tegelijkertijd zal het aantal beschikbare mantelzorgers afnemen en zullen ook de werknemers in de zorg- en welzijnssector vergrijzen. Hierdoor zal de druk op de zorgsector in de regio toenemen. Het is duidelijk dat een gecoördineerde regionale aanpak noodzakelijk is om effectief om te gaan met deze uitdagingen en de zorgkwaliteit op peil te houden.

In het Regiobeeld is een overzicht gegeven van de belangrijkste knelpunten in de regio die van belang zijn om met elkaar op te pakken:

- **Preventie en gezondheid**
Preventie en gezondheid heeft meer aandacht nodig en kan meer in gezamenlijkheid opgepakt worden. Uit andere onderwerpen blijkt dat het waardevol kan zijn om in preventie ook specifiek in te zetten op jeugdigen en ouderen. Een brede kijk op gezondheid, zoals bijvoorbeeld de uitgangspunten van Positieve Gezondheid, worden hierbij regionaal onderschreven.

- **Mentaal welbevinden**
Mentaal welbevinden daalt landelijk en ook in deze regio. Regionaal is toegang tot GGZ een groter knelpunt dan landelijk, in de aanpak ervan is het belangrijk om rekening te houden met verschillen binnen de regio. Daarnaast zal een brede blik in de aanpak belangrijk zijn.

- **Wonen en zorg voor ouderen**
Wonen en zorg voor ouderen komt onder druk te staan door de demografische ontwikkeling, terwijl ouderen al meer zorggebruik/zorgkosten hebben in de regio dan het landelijk gemiddelde. Hierin zijn binnen de regio verschillen in aanbod en knelpunten. Aanvullende cijfers, zoals die van het zorgkantoor Zwolle kunnen meer inzicht en duiding geven.

- **Inwoners in een kwetsbare positie**
Inwoners in een kwetsbare positie hebben een specifieke aanpak nodig, waarbij toegang tot zorg een belangrijk aandachtspunt is. Dit werd in gesprekken met inwoners, zorgprofessionals en bestuurders onderschreven. Groepen waar het in dit kader belangrijk is om oog voor te hebben zijn

mensen die moeite hebben om rond te komen, mensen met mindere gezondheidsvaardigheden en/of digitale vaardigheden en migranten.

- **Arbeidsmarkt**
  In de huidige vorm zal de druk op de arbeidsmarkt in de zorg -en welzijnssector toenemen, er wordt al een hoge werkdruk ervaren door werknemers. Het anders organiseren van zorg is daarom van groot belang.

In het Regiobeeld staat vanaf pagina 8 een nadere toelichting op de belangrijkste conclusies en samenvatting.
Op basis van de conclusies uit het Regiobeeld wordt een Regioplan opgesteld. Deze moet uiterlijk 31 december 2023 worden opgeleverd en wordt opgesteld in samenwerking met betrokken (zorg)partijen, inwoners en professionals.

Het Regioplan bestaat uit 2 delen:
1. Regio opgaven: de belangrijkste opgaven die met prioriteit gezamenlijk worden opgepakt waarbij partijen inzicht geven in hoe zij tot deze prioritering zijn gekomen.
2. Regio afspraken: deze gaan over de wijze waarop partijen de regio-opgaven gecommitteerd gaan oppakken en wie daarbij betrokken zijn. Er dient hierbij tenminste opgenomen te zijn welke partijen met welke oplossingen aan de slag gaan en op welke schaal, op welke (meetbare) resultaatafspraken daarbij wordt gestuurd en hoe de voortgang inzichtelijk wordt gemaakt. De afspraken worden vertaald in een werkagenda voor de regio; de marktleider zorgverzekeraar en aangewezen gemeente spelen hierin een coördinerende rol.

Van Regiobeeld naar Regioplan
Om het Regiobeeld te vertalen naar een concreet en gedragen regioplan is er samenwerking nodig tussen zorgpartijen, gemeenten, Zilveren Kruis en inwonersvertegenwoordiging. Op dit moment wordt er in de regio gewerkt aan het doorontwikkelen van de samenwerkingsstructuur (“governance”), waarbij verbindingen worden gelegd met diverse samenwerkingsverbanden en coalities worden gevormd op basis van de grootste uitdagingen in de regio. Hierin zullen ook de gemeenten deelnemen, zowel ambtelijk als bestuurlijk, om gezamenlijk met de betrokken partijen de belangrijkste inhoudelijke opgaven in deze regio op te pakken.

Aan de hand van de knelpunten uit het Regiobeeld en de reeds bestaande knelpunten worden regio-opgaven bepaald, die de basis zullen vormen van het Regioplan. Er zal actieve betrokkenheid zijn van burgers en patiënten bij de ontwikkeling van het regioplan. Hun perspectief en behoeften zijn essentieel om de zorgdiensten zo goed mogelijk op hen af te stemmen.
Zorgbelang Overijssel heeft een inwonerberaad opgezet dat al is gebruikt voor het opstellen van het Regiobeeld en ook een belangrijke rol zal spelen in de totstandkoming en uitvoering van het Regioplan in de komende jaren.
In het proces zal tevens aandacht zijn voor het betrekken van de gemeenteraden bij de ontwikkeling van het regioplan. Door de betrokkenheid en inbreng van alle relevante partijen streven we naar duurzame en passende zorg en ondersteuning in de regio IJssel-Vecht.

Regionale samenwerking IZA
In de regio IJssel Vecht loopt de samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraar al een aantal jaren, onder andere via de regionale Wmo overleggen (bestuurlijk en ambtelijk) van waaruit de

samenwerkingsagenda met Zilveren Kruis is opgesteld. Vele opgaven vanuit het IZA, zoals het versterken van de 1e lijnszorg en het sociaal domein, GGZ en gezond leven en preventie, sluiten goed aan op de (bestaande) samenwerkingsagenda en de daarbij horende thema's. Daarom wordt dit opgepakt vanuit de regionale gemeentelijke Wmo samenwerking waarbij een stuurgroep IZA en ambtelijke werkgroep IZA is toegevoegd zodat zij snel en slagvaardig de nodige processtappen uit het IZA kunnen oppakken. De voornaamste taken zijn het voorbereiden, coördineren en uitzetten van de acties en processen voortkomend uit IZA, zoals het mede opstellen van het Regiobeeld en Regioplan. Namens de regiogemeenten nemen de gemeenten Zwolle, Kampen en Dalfsen deel aan de stuurgroep IZA. Ook zijn de GGD en Zilveren Kruis vertegenwoordigd in zowel de stuurgroep en werkgroep.

Financiën
Er is uitzicht op subsidiemiddelen voor de komende vier jaar. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de middelen die ter beschikking komen vanuit het transformatiefonds en de Specifieke Uitkeringen (SPUK's) behorende bij het Integraal Zorgakkoord (IZA). Hieruit kan ook aanvullend ambtelijke inzet die o.a. de aangewezen gemeente moet leveren gefinancierd worden.

De 150 miljoen die wordt toegevoegd aan de brede SPUK regeling t.b.v. het behalen van de IZA doelstellingen wordt met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023 beschikbaar gesteld voor (voorbereidende) activiteiten t.b.v. de IZA doelstellingen. Voor de regio IJssel Vecht gaat het om ca. € 3.181.687,- per jaar. De gemandateerde gemeente (Zwolle) vraagt namens de regio de SPUK aan.

Conform de afspraken in de governance overeenkomst zal door de stuurgroep IZA jaarlijks een begroting worden opgesteld binnen de beschikbare SPUK-middelen en deze zal door het Regionaal bestuurlijk overleg Wmo worden vastgesteld.

Communicatie
Vanuit de stuurgroep en ambtelijke werkgroep IZA wordt een communicatieplan opgesteld, om betrokken partijen zo goed mogelijk mee te nemen en te informeren over de ontwikkelingen.

Vervolg
Na de zomer zullen verschillende sessies worden georganiseerd voor zowel bestuurders, professionals als inwoners(vertegenwoordigers) om het Regiobeeld te vertalen naar een concreet Regioplan. Hierbij zal gekeken worden wat een logisch moment is om de gemeenteraden te betrekken.

Begin 2024, als het Regioplan is vastgesteld, zal het college de raad informeren middels een informatienota.
Op verzoek van de gemeenteraad kunnen we een technische sessie IZA/GALA organiseren.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

Datum 26 juni 2023

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer